

Assen, 17 juli 2024
Ons kenmerk: 1001270

BESLUIT VAN GEDEPUTEERDE STATEN VAN DRENTHE INZAKE OMGEVINGSVERGUNNING OP BASIS VAN DE OMGEVINGSWET EN BESLUIT ACTIVITEITEN LEEFOMGEVING

Ontheffinghouder : [REDACTED]
Activiteit : Schadebestrijding roek en kauw
Locatie : Steenberg, Nieuw-Roden en Een-west

Het besluit treedt één dag na dagtekening van dit besluit in werking en geldt tot 1 november 2024.

Besluit

Wij hebben besloten op basis van onderstaande motivering aan u op basis van artikel 5.1 lid 2, aanhef en onder g, van de Omgevingswet (Ow) in samenhang met art. 11.37 en art. 11.40 van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) een omgevingsvergunning te verlenen voor het doden van roeken en kauwen met behulp van geweer ter ondersteuning van de aangebrachte preventieve middelen vanaf één uur voor zonsopkomst ter voorkoming van belangrijke schade aan kwetsbare gewassen op de percelen uit uw aanvraag zoals weergegeven op onderstaande figuur 1.

Figuur 1. percelen omgevingsvergunning

Hieronder leest u onze motivering en de voorschriften van de omgevingsvergunning. Lees de voorschriften aandachtig door, er is een handeling van uw jager noodzakelijk voorafgaand aan gebruik van de omgevingsvergunning.

Wettelijk kader

Roeken en kauwen zijn van nature in Nederland voorkomende vogels als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn. Ingevolge artikel 11.37 Bal geldt het verbod van art. 5.1 lid 2, aanhef en onder g, Ow om zonder omgevingsvergunning een flora- en fauna-activiteit te verrichten voor het doden of vangen van roeken en kauwen. Ingevolge art. 11.40 Bal geldt dit verbod ook voor het gebruik van het geweer.

Ingevolge artikel 8.74j van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) kunnen wij, wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat en indien de maatregelen niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort, een omgevingsvergunning verlenen van het verbod om een flora- en fauna-activiteit te verrichten, ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren. Ingevolge art. 8.74p lid 1 van het Bkl kunnen wij bij omgevingsvergunning het gebruik van het geweer toestaan.

Op grond van artikel 3.56 van het Bkl dienen wij bij het afgeven van een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit rekening te houden met de vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied en de regionale en lokale bijzonderheden. In dit geval zien wij, deze belangen in acht genomen, geen reden om de omgevingsvergunning anders vorm te geven.

Daarnaast blijkt uit de relevante wet- en regelgeving dat de aangevraagde omgevingsvergunning alleen kan worden verleend als er geen andere bevredigende oplossing bestaat, de omgevingsvergunning aangevraagd wordt onder een aangewezen belang en de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in het geding is.

Beleidsmatig kader roeken en kauwen

In het Uitvoeringsplan flora en fauna is alleen specifiek beleid opgenomen in relatie tot schade veroorzaakt door roeken maar niet voor kauwen. De door kauwen veroorzaakte schade is echter vergelijkbaar aan de schade die wordt veroorzaakt door roeken. Roeken en kauwen foerageren vaak ook in gemengde groepen waardoor de veroorzaakte schade vergelijkbaar is. Beleidsmatig wordt voor schadebestrijding van kauwen derhalve aangesloten bij het beleid welke geldt voor de roek; *Roeken kunnen op net ingezaaide percelen en afrijpend graan en maïs in korte tijd behoorlijke schade veroorzaken. De huidige staat van instandhouding van de roek rechtvaardigt niet dat er op voorhand ontheffingen of een vrijstelling worden verleend voor het bestrijden van schade. Voor het verkrijgen van een tegemoetkoming van BIJ12 in de aangerichte schade is een aanvrager verplicht om een ontheffing aan te vragen om de schade tegen te gaan. Daar waar een agrariër een tegemoetkoming heeft aangevraagd bij BIJ12-Faunazaken wordt een ontheffing verleend voor ondersteunend afschot bij minimaal twee preventieve middelen conform de schadepreventiekit van BIJ12-Faunazaken.* Aangezien de kauw landelijk was vrijgesteld komt schade veroorzaakt door deze soort niet in aanmerking voor een tegemoetkomingsaanvraag. Hierdoor ontbreekt voor de kauw een schadehistorie op basis waarvan op voorhand ontheffingen verleend kunnen worden. Voor roeken en kauwen betekent dit dat enkel wanneer een tegemoetkoming is aangevraagd bij BIJ12-Faunazaken een ontheffing wordt verleend voor ondersteunend afschot.

Uit de aanvraag blijkt dat op uw percelen een tegemoetkomingsaanvraag is gedaan in 2024. Op basis hiervan kan aan u een omgevingsvergunning verleend worden.

Alternatieven afweging roeken en kauwen

Omgevingsvergunningen voor een flora- en fauna-activiteit worden alleen verleend indien voldoende is aangetoond dat schade niet kan worden voorkomen met het treffen van passende of doelmatige (preventieve) maatregelen. Bij de alternatieven afweging sluiten wij aan de adviezen welke BIJ12-Faunafonds geeft ten aanzien van het voorkomen van schade aan gewassen. Een combinatie van preventieve middelen in combinatie met ondersteunend afschot is de meest geëigende methode om schade te voorkomen.

Zowel visuele als akoestische middelen werken maar gedurende een korte periode. Daarna wennen dieren eraan. Door werende middelen af te wisselen en bovendien te combineren met afschot met het geweer, verhoogt u de effectiviteit en wordt gewenning zoveel mogelijk voorkomen; BIJ12-Faunafonds; Faunaschade Preventie Kit kraaiachtigen.

Daarnaast blijkt uit het in juni 2018 uitgekomen rapport van de Wageningen Universiteit dat met name actieve verjaging, zeker als het gaat om gecombineerde verjagingsacties, effect hebben, maar dat er na verloop van tijd wel gewenning lijkt op te treden. In dat verband legt dit rapport een verband met een (verhoogde) effectiviteit indien ook gecombineerd wordt met verjaging met ondersteunend afschot¹

Het is derhalve noodzakelijk om na de plaatsing van de preventieve middelen te starten met ondersteunend afschot zodat er geen gewenning optreedt bij roeken en kauwen.

Aangezien het afschot dient ter ondersteuning van de preventieve middelen hebben wij als voorschrift gesteld dat de inzet van minimaal twee preventieve middelen (akoestisch of visueel) verplicht is op percelen met schadegevoelige gewassen, alvorens tot het gebruik van het geweer kan worden overgegaan.

Wij zijn van mening dat er geen andere bevredigende oplossing bestaat, zoals artikel 8.74j van het Bkl voorschrijft, om te voorkomen dat roeken en kauwen belangrijke schade veroorzaken aan kwetsbare gewassen.

Staat van instandhouding roek

In Nederland wordt de roek gecategoriseerd als talrijke broedvogel (www.vogelbescherming.nl). Hoewel de aantallen op dit moment landelijk afnemen is er nog geen sprake van een bedreiging van de gunstige staat van instandhouding.

In de uitspraak van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State, met kenmerk 201104238/1/A3 heeft de Afdeling uitgesproken dat bij het vaststellen van de staat van instandhouding aangesloten kan worden bij staat van instandhouding zoals vastgelegd in de Habitatrichtlijn;

De staat van instandhouding van een soort wordt als gunstig beschouwd wanneer:

- uit populatie dynamische gegevens blijkt dat de betrokken soort nog steeds een levensvatbare component is van de natuurlijke habitat waarin hij voorkomt, en dat vermoedelijk op de lange termijn zal blijven, en
- het natuurlijke verspreidingsgebied van die soort niet kleiner wordt of binnen afzienbare tijd lijkt te zullen worden, en
- er een voldoende grote habitat bestaat en waarschijnlijk zal blijven bestaan om de populaties van die soort op lange termijn in stand te houden.

¹ Buij R., e.a. *Overzicht onderzoek schadesoorten in Nederland en Leidraad beoordeling onderzoek wildschade*, 2018, blz 31.

In bovengenoemde uitspraak heeft de Afdeling het oordeel van de rechtbank bevestigd dat, gelet op die definitie van staat van instandhouding uit de Habitatrichtlijn, niet iedere afname van populatie tot de conclusie leidt dat de staat van instandhouding van de soort niet gunstig is.

Populatie

Populatie dynamische gegevens worden afgemeten aan de omvang en aantaltrend van de populatie.

Ontwikkeling

Van belang is de lange termijntrend van de populatie roeken in Drenthe, i.c. vanaf 1981. Rond 1981 broedden omstreeks 6.000 paar roeken in Drenthe en de laatste vijf jaar (2017-2021) waren dat er gemiddeld omstreeks 8.800.

Toekomstperspectief

De trendlijn van de populatie roeken in Drenthe is de laatste jaren stabiel. Het lijkt uitgesloten dat de populatie de komende twaalf jaar zal dalen tot onder het niveau van 1981.

Conclusie populatie: gezien het voorgaande, beoordelen wij het aspect populatie voor Drenthe als gunstig.

Verspreiding

Bij verspreiding gaat het om het actuele verspreidingsgebied van de roek vergeleken met het verspreidingsgebied omstreeks 1981. Volgens richtlijnen van de Europese Commissie dienen de lidstaten de verspreiding per 10x10 km-hok te bepalen.

Gezien de beschikbaarheid van landelijke vogelatlassen met kaarten op basis van 5x5 km-hokken uit de perioden 1973-1977 en 2013-2015 vergelijken wij de kaartbeelden van die twee periodes voor een benadering van de trend in verspreiding sinds 1981. In alle provincies heeft de roek zich sinds de periode 1973-1977 uitgebreid: er zijn meer 5x5 km-hokken waar de roek is verschenen dan waar de soort is verdwenen.

Toekomstperspectief

De populatie van de roek in Drenthe is de laatste jaren stabiel. Het lijkt uitgesloten dat de verspreiding op het niveau van 10x10 km-hok zal afnemen tot onder het niveau van omstreeks 1981.

Conclusie verspreiding: gezien het voorgaande beoordelen wij het aspect verspreiding voor Drenthe als gunstig.

Leefgebied

In termen van de Omgevingswet het 'habitat' betreft het leefgebied, inclusief alle condities die een soort tijdens zijn levensloop en seizoen cyclus nodig heeft.

Ontwikkeling

Geschikte foerageerterrainen zijn een wezenlijk deel van het leefgebied van de roek. Roeken foerageren bijna uitsluitend in agrarisch gebied. Dat is sinds 1981 wel veranderd, maar in Drenthe nog steeds in omvang en kwaliteit niet beperkend voor de roek.

Toekomstperspectief

Roeken zijn qua leefgebied afhankelijk van het agrarisch gebied. Naar verwachting zullen de condities daar de komende twaalf jaar iets verbeteren. Het verbod op Mesurol is in feite al een verbetering.

Conclusie leefgebied: wij beoordelen het aspect leefgebied voor Drenthe als gunstig.

Totaalbeoordeling

Voor Drenthe hebben wij alle drie aspecten, inclusief hun toekomstperspectief, beoordeeld als gunstig. Hierdoor is de totaalbeoordeling voor de staat van instandhouding van de roek in Drenthe vanzelfsprekend gunstig.

Svl Drenthe

1) Populatie	gunstig
2) Verspreiding	gunstig
3) Leefgebied	gunstig
Totaal	gunstig

Slechts een gering afschot ter ondersteuning van preventieve middelen zal geen invloed hebben op de stand van instandhouding. Gezien het grote areaal waar de roeken kunnen foerageren naast de percelen uit de vergunning zal de combinatie van preventieve middelen en ondersteunend afschot de roeken snel weren van deze percelen. Afschot zal hiermee ook beperkt kunnen blijven en geen invloed hebben op de stand van instandhouding.

Staat van instandhouding kauw

In het Faunabeheerplan landelijk vrijgestelde soorten heeft de FBE-Drenthe de staat van instandhouding van kauwen uitvoering beschreven. Met deze vergunning wordt uitgegaan van deze omschrijving.

De staat van instandhouding van een soort wordt volgens de wet als gunstig beschouwd indien:

1. uit populatiedynamische gegevens blijkt dat de betrokken soort nog steeds een levensvatbare component is van de natuurlijke habitat waarin deze voorkomt, en dat vermoedelijk op lange termijn zal blijven, en
2. het natuurlijke verspreidingsgebied van die soort niet kleiner wordt of binnen afzienbare tijd lijkt te zullen worden, en
3. er een voldoende grote habitat bestaat en waarschijnlijk zal blijven bestaan om de populaties van die soort op lange termijn in stand te houden.

Uit een uitspraak van de Raad van State (ECLI:NL:RVS:2021:745 d.d. 7 april 2021) volgt dat voor de bepaling van de staat van instandhouding de definitie uit (voorheen) artikel 1.1 van de Wet natuurbescherming maatgevend is.

De staat van instandhouding van de Kauw als broedvogel is beoordeeld als gunstig en als niet-broedvogel als matig ongunstig. De beoordeling wordt hierna nader toegelicht voor de vier relevante aspecten.

De staat van instandhouding van de kauw in als broedvogel in Nederland is beoordeeld als *gunstig*. Het beheer van kauwen vindt plaats op het moment dat er gewassen op het land staan en vindt plaats op de broedvogel populatie en niet op de wintergasten.

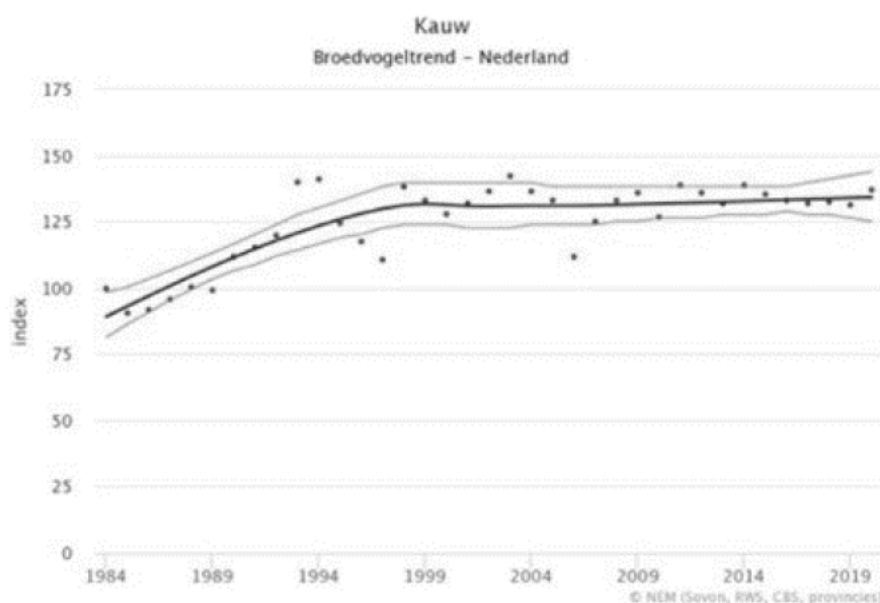
Beoordeling Staat van Instandhouding van de kauw als broedvogel in Nederland				
Verspreiding	Populatie	Leefgebied	Toekomstperspectief	Totaal
gunstig	gunstig	gunstig	gunstig	gunstig

Figuur1. Beoordeling staat van instandhouding van de kauw in Nederland als niet-broedvogel (Bron: Sovon)

Aantalsontwikkeling van de kauw in Nederland

De populatietrend in de periode 1984-heden duidt op een stabiele populatie (figuur 26), aansluitend op populatiegroei. Gemiddeld over de periode 1990-heden is sprake van een jaarlijkse toename van 0,3%. De trend op de lange en de korte termijn wordt daarmee beoordeeld als stabiel. Op langere termijn bezien is sprake van populatiegroei. De huidige populatieomvang (2015-2020) van 100.000-150.000 broedparen (Sovon 2018) ligt ruim boven het populatie-niveau dat rond de inwerkingtreding van de Vogelrichtlijn (1980) in Nederland aanwezig was

Figuur 2. Broedvogeltrend van de kauw vanaf 1984: weergegeven is de jaarlijkse index van de Kauw op basis van het Meetnet Broedvogels (rode punten), de trendlijn (donkergekleurde lijn) en 95% betrouwbaarheidsinterval. Bron: NEM (Sovon, CBS, Provincies, Rijkswaterstaat)

Leefgebied.

Het potentiële leefgebied van de kauw (broedvogel) komt overeen met bezet leefgebied. De Kauw komt immers algemeen en wijdverbreid voor. Het is niet aannemelijk dat er op enige schaal geschikt leefgebied aanwezig is waar kauwen ontbreken als broedvogel. Een gedetailleerde vergelijking is pas mogelijk tussen de laatste twee atlasperioden, waarin de verspreiding als broedvogel voldoende gedetailleerd in kaart is gebracht (Sovon 2002, 2018). Vast staat dat kauwen in Noordoost-Nederland zijn afgenomen en in Laag-Nederland zijn toegenomen. Omvorming van agrarisch gebied naar stedelijke bebouwing met voldoende groen leidt tot kwaliteitsverbetering. Per saldo zijn er geen grote verschillen in omvang en kwaliteit leefgebied.

Toekomstperspectief

Om het toekomstperspectief te beoordelen kan gebruik worden gemaakt van de korte termijntrend (laatste twaalf jaar), die naar de komende twaalf jaar kan worden doorgetrokken. In dat geval zou de populatie dus op een stabiel niveau blijven. Er zijn geen specifieke omstandigheden die per saldo wijzen op een negatieve ontwikkeling. Echter, op de zandgronden en met name in bossen is de soort achteruitgegaan terwijl in urbaan gebied een groei plaats vindt. Deze tendens naar urbanisatie wordt niet goed begrepen maar wordt ook elders in Europa vastgesteld (Keller et al. 2020). De kauw geldt als generalist die goed vertegenwoordigd is in urbaan gebied. Vanuit de verwachting dat de gunstige korte

termijntrend ook op de afzienbare toekomstige termijn wordt doorgetrokken, wordt het aspect toekomstperspectief als gunstig beoordeeld.

Er dient bij het verlenen van een omgevingsvergunning afgewogen te worden of de toegestane maatregelen op basis van de omgevingsvergunning leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort.

Hierbij hebben wij het afschot van de afgelopen jaren op basis van de landelijke vrijstelling van ca. 1.000 stuks meegewogen. Nu het gebruik van de landelijke vrijstelling in Drenthe voor de kauw niet meer is toegestaan zal het aantal geschoten kauwen strek worden teruggebracht. Deze omgevingsvergunning voorziet er enkel op dat op percelen waar al een tegemoetkoming is aangevraagd ondersteunend afschot wordt toegestaan.

Ondersteunend afschot op enkel percelen met kwetsbare gewassen in de provincie Drenthe zal niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de kauw.

Faunabeheerplan

Er kan gezien art. 11.63 lid 3 in samenhang met art. 11.31 lid 2 van het Bal in incidentele gevallen een omgevingsvergunning zonder faunabeheerplan worden afgegeven, en gezien art. 8.74j lid 3 van het Bkl ook aan anderen dan een faunabeheereenheid. Daar waar er sprake is van een concrete dreiging van belangrijke schade door schadetaxaties in voorgaande jaren of daar waar opgetreden wordt tegen een voortdurende schade kan een omgevingsvergunning worden verleend zonder Faunabeheerplan. Daar er op dit moment geen door GS goedgekeurd Faunabeheerplan is voor het beheer van roeken en kauwen op deze percelen kan er alleen een omgevingsvergunning verleend worden aan anderen dan de FBE.

De grondgebruiker is, om aanspraak te maken op een schadeloosstelling, door de beleidsregels van BIJ12-faunafonds gehouden om, waar mogelijk, het optreden en voortduren van schade te voorkomen. Het ondersteunend afschot ter ondersteuning van preventieve middelen is hierbij een vereiste. Hiervoor heeft de grondgebruiker een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit nodig. Deze wordt derhalve verstrekt zonder dat hiervoor een Faunabeheerplan is opgesteld.

Conclusie roeken en kauwen

Gelet op bovenstaande overwegingen kan de gevraagde omgevingsvergunning voor ondersteunend afschot van roeken en kauwen verleend worden.

Middelen

Op basis van de artikelen 8.74o en 8.74p van het Bkl dient in de omgevingsvergunning te worden opgenomen welke middelen gebruikt kunnen worden voor de uitvoering. Het verjagen van roeken en kauwen met behulp van ondersteunend afschot is een effectieve methode om aan schadebestrijding te doen. Daarom worden voor de uitvoering van deze omgevingsvergunning als middel aangewezen kogelgeweren en hagelgeweren. Honden mogen worden gebruikt om geschoten roeken en kauwen te apporteren.

Voor de uitvoering van deze omgevingsvergunning wordt tevens een omgevingsvergunning verleend voor het gestelde in artikel 11.40 van het Bal en wordt het toegestaan om gebruik van het geweer vanaf één uur voor zonsopkomst. Hiervoor mogen alleen houders van een omgevingsvergunning voor een jachtgeweeractiviteit worden ingezet. Het beoogde doel van schieten in een deel van de nachtperiode is het efficiënter van de bestrijdingsmogelijkheden gebruik te maken, waardoor schade aan gewassen beter voorkomen kan worden. Roeken en kauwen beginnen namelijk al een uur voor zonsopkomst op de percelen met schadegevoelige gewassen te foerageren.

De omgevingsvergunning wordt verleend onder de volgende voorschriften:

1. Voordat met het doden van roeken en kauwen wordt aangevangen, dienen de uitvoerende houders van een omgevingsvergunning voor een jachtgeweeractiviteit (voorheen de jachtakte) hiervan, bij elk gebruik opnieuw, een werkdag van tevoren melding te maken aan:
Het team Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving van de provincie Drenthe. Hiervoor moet het DIGITALE MELDINGSFORMULIER worden gebruikt. Dat is te vinden op www.provincie.drenthe.nl/meldenfaunabeheer.
2. Op percelen met schadegevoelige gewassen moeten (voorafgaand aan afschot) ter ondersteuning minimaal twee waarneembare preventieve maatregelen zijn genomen en in werking zijn. Een overzicht met voorbeelden van preventieve middelen staat op de website van BIJ12-Faunazaken, Faunaschade Preventiekit kraaiachtigen.
3. Er mag geen gebruik meer worden gemaakt van de vergunning nadat de schadegevoelige gewassen zijn geogst.
4. De uitvoerende jachtaktehouders van een omgevingsvergunning voor een jachtgeweeractiviteit zijn verplicht een (digitale)kopie van deze vergunning bij zich te dragen. De documenten moeten op eerste vordering van de daartoe bevoegde ambtenaren onmiddellijk ter inzage worden gegeven.
5. Er mogen maximaal tien roeken en tien kauwen per dag worden geschoten.
6. Er mag gebruik worden gemaakt van deze vergunning vanaf een uur voor zonsopkomst.
7. Handelingen in het kader van deze omgevingsvergunning mogen niet geschieden op zondag.
8. Gedode roeken en kauwen mogen opgehangen worden ter verjaging van roeken en kauwen. Ringen welke zich aan de gedode roeken en kauwen bevinden, moeten worden ingevoerd op www.grieland.nl
9. Op grond van art 6.3 lid 4 van het Omgevingsbesluit dient de jacht(akte)houder alle afschot te rapporteren bij de Faunabeheereenheid Drenthe (FBE). Hiertoe dient de jacht(akte)houder zich digitaal per email(info@fbedrenthe.nl) aan te melden bij de FBE-Drenthe onder vermelding van naam vergunninghouder en vergunningsnummer. Geschoten roeken en kauwen dienen binnen 48 uur gerapporteerd te worden in het Faunaregistratiesysteem. Voor rapportage van afschot op grond van deze vergunning wordt door de FBE Drenthe een machtiging in het Faunaregistratiesysteem aangemaakt. Rapportage op deze machtiging kan tot en met uiterlijk 3 november 2024.

10. De omgevingsvergunning kan door de provincie worden geschorst of ingetrokken indien gewijzigde omstandigheden hiertoe aanleiding geven en wordt ingetrokken als in de gehele provincie in 1 jaar 650 roeken zijn geschoten op basis van de omgevingsvergunning van de FBE tezamen met vergunningen die zijn verleend aan grondgebruikers.

Informatie

Mocht u nog vragen hebben, dan kunt u contact opnemen met het Klant Contact Centrum, telefoonnummer (0592) 36 55 55.

Gedeputeerde Staten voornoemd,
namens dezen,

i.o.
drs. M. Middel,
Themamanager Vergunningverlening, Toezicht & Handhaving

Afschrift aan:

- Faunabeheereenheid Drenthe (digitaal)
- BIJ12 Unit Faunafonds (digitaal)

Rechtsmiddelen

Bent u het niet eens met dit besluit, dan kunt u binnen zes weken na de dag van verzending ervan hiertegen een bezwaarschrift indienen bij het college van gedeputeerde staten van Drenthe. De dag van verzending is de dagtekening van het besluit. Voor meer informatie over het indienen van een bezwaarschrift verwijzen wij u naar www.provincie.drenthe.nl/bezwaarprocedure.